

Advies van het Europees Comité van de Regio's — Een klimaatveerkrachtig Europa tot stand brengen — De nieuwe EU-strategie voor aanpassing aan de klimaatverandering

(2021/C 440/08)

Rapporteur:	Markku MARKKULA (FI/EVP), voorzitter van het gemeentebestuur van Espoo
Referentiedocument:	Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — Een klimaatveerkrachtig Europa tot stand brengen — De nieuwe EU-strategie voor aanpassing aan de klimaatverandering COM(2021) 82 final

BELEIDSAANBEVELINGEN

HET EUROPEES COMITÉ VAN DE REGIO'S

Algemene opmerkingen

1. is ermee ingenomen dat de Europese Commissie, in haar nieuwe EU-strategie voor aanpassing aan de klimaatverandering, steden en regio's oproept om samen met het CvdR de weg te effenen voor aangescherpte ambities op het vlak van klimaatveerkracht en zich in te zetten voor een betere integratie van EU-maatregelen in nationale, regionale en lokale wetgeving en activiteiten.
2. Het stelt met bezorgdheid vast dat de economische verliezen als gevolg van extreme weersomstandigheden tussen 1980 en 2016 meer dan 436 miljard EUR bedroegen, en dat deze verliezen zullen oplopen tot ten minste 170 miljard EUR per jaar als de opwarming van de aarde 3 °C boven het pre-industriële niveau komt te liggen.
3. De dringende noodzaak om de klimaatverandering aan te pakken zoals gevraagd in de Overeenkomst van Parijs, vereist een geëngageerd politiek leiderschap op alle bestuursniveaus, dat een actiegerichte en duidelijk omschreven transitie naar een klimaatneutraal Europa bevordert op basis van een bottom-upperspectief met zowel adaptatie- als mitigatiemaatregelen.
4. De rol van steden en regio's is veranderd van een bestuurlijke stijl waarbij de overheid centraal staat, naar een op diensten en samenwerking gerichte stijl, waarbij burgers, academici, bedrijven en de derde sector worden betrokken. Het CvdR dringt er bij steden en regio's op aan hun rol, samenwerking en innovatiebeleid te analyseren en te vernieuwen om grootschaliger maatschappelijke en door technologie ondersteunde innovaties te stimuleren. Dit zal hen in staat stellen de grote maatschappelijke uitdagingen aan te pakken en de juiste voorwaarden voor de verzorgingsstaat te waarborgen.
5. Het CvdR dringt erop aan dat vraaggestuurd beleid evenals koolstofvoet- en -handafdrukken worden gebruikt als criteria voor duurzame overheidsopdrachten, om zo de transitie naar de circulaire economie te versnellen en de vraag naar duurzame en klimaatvriendelijke producten en diensten te doen toenemen.
6. Lokale bewustwording en actiebereidheid zijn van essentieel belang; om dit aan te moedigen zijn er nieuwe innovatieve manieren nodig om kwalitatief hoogwaardige steun voor actie op lokaal niveau te creëren. Het CvdR zal met de Europese Commissie samenwerken om modellen voor operationele programma's te ontwikkelen in het kader van de Green Deal Going Local, voor gemeenten van verschillende omvang en in verschillende ontwikkelingsstadia, aangepast aan hun lokale situatie.
7. Voor de verwezenlijking van de doelstellingen is het van cruciaal belang dat de meest recente kennis uit onderzoek veel sneller dan nu het geval is wordt gebruikt, gewijzigd en ingezet voor potentiële operationele behoeften. Daarom dringt het CvdR er bij de Europese Commissie op aan om EOR-hubs op te richten die zich focussen op de bevordering van maatschappelijke innovaties die nodig zijn op lokaal en regionaal niveau, en die streven naar de ontwikkeling van ecosystemen voor universiteiten, het bedrijfsleven, de samenleving en de burgers.

8. Via zijn “Green Deal Going Local”-campagne laat het CvdR zien hoe steden en regio's de rechtvaardige en duurzame transitie kunnen versnellen met behulp van lokale, regionale, nationale en Europese publieke en private financiering, samen met andere ondersteunende initiatieven. Het CvdR is voornemens om samen te werken met de Europese Commissie, de EU-missies, de Innovatieraad van de EU, het netwerk van regionale EOR-hubs en andere initiatieven van relevante belanghebbenden om tot baanbrekende oplossingen te komen.

9. Ongeveer 40 % van de steden in de EU met meer dan 150 000 inwoners heeft plannen voor aanpassing aan de klimaatverandering aangenomen⁽¹⁾. Het CvdR moedigt alle steden aan om kennis en beste praktijken op het gebied van onderzoek, ontwikkeling en innovatie (OOI) uit te wisselen en regelmatig bij te werken. Het CvdR roept steden en regio's op hun krachten te bundelen met het lokale en internationale bedrijfsleven en partnerschappen te vormen voor aanpassing aan en mitigatie van klimaatverandering, en verzoekt de Commissie positieve resultaten te verspreiden.

10. De in de strategie gehanteerde aanpak om op een billijke en eerlijke manier tot veerkracht te komen, wordt door het CvdR sterk toegejuicht. De klimaatverandering leidt tot steeds grotere problemen, vooral voor mensen in kwetsbare situaties, ouderen, zieken en mensen met een laag inkomen. Aan deze groepen mensen moet in de strategie specifieke aandacht worden besteed.

11. Het CvdR benadrukt dat het bereid is en zich zal inzetten om samen met steden en regio's een Europabreed adaptatiesysteem op poten te zetten, evenals een goed functionerende multilevel governancestructuur met duidelijke verantwoordelijkheden. Het doel hiervan is actie mogelijk te maken en doeltreffende lokale en regionale adaptatie- en mitigatiemechanismen op te zetten, op basis van samenwerking tussen de publieke, de particuliere en de derde sector, en om kennis, capaciteiten en financiële middelen naar een hoger plan te tillen.

De aanpassingsstrategie in het kader van de Europese Green Deal

12. De Commissie zou ongeveer een jaar na de inwerkingtreding van de verordening richtsnoeren moeten vaststellen met gemeenschappelijke beginselen en praktijken voor de identificatie, de classificatie en het prudentieel beheer van fysieke klimaatrisico's bij de planning, ontwikkeling, uitvoering en monitoring van plannen, programma's en projecten.

13. Er zouden synergieën tot stand moeten worden gebracht tussen de aanpassingsrichtsnoeren en de milieubeoordelingsrichtlijnen.

14. Lokale en regionale overheden zijn verantwoordelijk voor meer dan 70 % van de maatregelen voor de mitigatie van de klimaatverandering en tot 90 % van de maatregelen voor aanpassing aan de klimaatverandering. Het aanpassingsbeleid kan derhalve alleen succesvol zijn als rekening wordt gehouden met de behoeften, standpunten en deskundigheid van regio's en steden.

15. Het CvdR roept op tot een krachtig engagement van steden en regio's om hun eigen klimaatrouteplannen en “Green Deal Going Local”-actieplannen te ontwikkelen, als basis voor de inspanningen om de klimaatverandering aan te pakken — en om te voorkomen wat niet kan worden aangepast en zich aan te passen aan wat niet kan worden voorkomen.

16. Het CvdR dringt aan op versterking van de regionale samenwerking op het gebied van klimaatadaptatieplannen en -maatregelen in het veld. Het is op lokaal en regionaal niveau dat de maatregelen moeten worden uitgevoerd, samen met burgers en bedrijven.

17. Het CvdR erkent dat de ultraperifere gebieden van de EU te maken hebben met ernstige aanpassingsproblemen als gevolg van hun specifieke kwetsbaarheden, waardoor zij bijzonder gevoelig zijn voor de gevolgen van de klimaatverandering, en is ingenomen met alle inspanningen om deze gevolgen te verzachten, zoals de uitwisseling van beste praktijken en wereldwijde en regionale aanpassingsoplossingen die door de Commissie en de lidstaten moeten worden bevorderd en gesteund.

18. Het CvdR benadrukt het belang van de gezamenlijke ontwikkeling van geschikte aanpassingsmethoden en -instrumenten om de cocreatie van maatschappelijke innovaties, grensoverschrijdende samenwerking, uitwisseling van ervaringen en veerkracht te ondersteunen. Hiertoe kunnen maatregelen in het kader van de specifieke doelstelling 2 van Interreg 2021-2027 een belangrijke bijdrage leveren.

⁽¹⁾ Verslag inzake de uitvoering van de EU-strategie voor aanpassing aan de klimaatverandering, COM(2018) 738 final.

19. Er is steeds meer solide bewijsmateriaal waaruit blijkt dat vrouwen in sommige lidstaten onevenredig kwetsbaar zijn voor klimaatverandering vanwege diepgewortelde sociale normen en sociaaleconomische structuren waardoor zij geen toegang hebben tot middelen, besluitvorming, informatie, onderwijs, de arbeidsmarkt enz. Het CvdR is derhalve van mening dat het EU-beleid, waaronder de Europese Green Deal, van cruciaal belang is om deze belemmeringen weg te nemen en het potentieel aan vaardigheden, kennis en kwalificaties van vrouwen en meisjes optimaal te benutten teneinde de doeltreffendheid en duurzaamheid van de aanpassing aan de klimaatverandering en de rampenrisicovermindering te waarborgen.

20. Het hamert op het belang van snelle toegang tot deskundig advies over het gebruik van de kennis- en financieringsinstrumenten van de EU.

21. Bossen en bosbouwbedrijven moeten zich op een natuurgerichte manier aanpassen aan de klimaatverandering. Bossen en boseigenaren spelen een uiterst belangrijke rol bij de bescherming van het klimaat, maar worden zelf door de klimaatverandering getroffen. Het CvdR gaat ervan uit dat de aangekondigde EU-bosbouwstrategie rekening zal houden met de specifieke kenmerken van de bossen in de verschillende Europese regio's en nauw zal aansluiten bij de EU-strategie voor aanpassing aan de klimaatverandering en bij de biodiversiteitsstrategie van de EU, en is voorstander van ondersteunende EU-maatregelen voor semi-natuurlijke bossen bij hun aanpassing aan de klimaatverandering en de versterking van hun rol als koolstofreservoirs.

22. Het CvdR roept op tot een snelle en ambitieuze uitvoering van de in de strategie aangekondigde maatregelen ter bevordering van natuurlijke oplossingen om zich aan de klimaatverandering aan te passen, met inbegrip van nieuwe en innovatieve financieringsconcepten en -producten. Het gaat hierbij met name om de bescherming en het herstel van wetlands en veengebieden en de vergroening van steden. Dergelijke oplossingen dragen zowel bij tot een grotere klimaatveerkracht en een gezond leven als tot de verwezenlijking van andere doelstellingen van de Green Deal.

23. Grootschalige publiek-private investeringen in de ontwikkeling en uitvoering van nieuwe innovatieve oplossingen zijn van essentieel belang. Een voorbeeld van bestaande kennis is het verslag "Net Zero by 2050: A Roadmap for the Global Energy Sector" dat het Internationaal Energieagentschap in mei 2021 heeft gepubliceerd, en waarmee wordt aangetoond hoe een routekaart gebaseerd op meer dan 400 tussentijdse mijlpalen de wereld de weg kan wijzen naar koolstofneutraliteit tegen 2050. Het is belangrijk dat dergelijke investeringen ook de economische groei vergroten en vroegtijdige sterfgevallen voorkomen.

24. Ook wijst het op de samenwerking met het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek (JRC) en andere directoraten-generaal van de Commissie om het concept van lokale wetenschappelijke platforms inzake klimaatverandering (de bestaande "lokale IPCC's") te ontwikkelen, teneinde de samenwerking met wetenschappers te stimuleren en de besluitvorming van lokale gekozen bestuurders te ondersteunen.

Koolstofhandafdruk — Een nieuwe aanpak voor het berekenen van het klimaateffect

25. Het CvdR is ingenomen met het voornemen van de Commissie om de maatregelen op verschillende beleidsterreinen te coördineren, zodat de synergetische effecten ervan kunnen worden benut.

26. Het CvdR pleit ervoor om de koolstofvoetafdruk te verminderen door de negatieve effecten van producten, afval, diensten en organisaties zoveel mogelijk te beperken. Bovendien zou meer aandacht moeten uitgaan naar de koolstofhandafdruk door te laten zien welk positief duurzaamheidseffect klimaatvriendelijke producten en diensten op basis van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties kunnen opleveren.

27. Het CvdR verwelkomt het voornemen om klimaatadaptatie te koppelen aan de Richtlijn energieprestatie van gebouwen, de Bouwproductenverordening en de Ecodesign richtlijn

28. Het Europese bedrijfsleven wordt opgeroepen de aanzet te geven tot en te investeren in de ontwikkeling van bedrijfsactiviteiten met een positief effect op het klimaat (de koolstofhandafdruk), zoals het verbeteren van de energie-efficiëntie, het verminderen van het materiaalgebruik, het introduceren van klimaatvriendelijke grondstoffen, het terugdringen van de hoeveelheid afval, het verlengen van de levensduur van producten en het verbeteren van de bruikbaarheid ervan.

29. De publieke sector zou op tal van manieren zijn rol en troeven kunnen uitspelen om industrieën te helpen sneller nieuwe oplossingen te vinden met het oog op koolstofneutraliteit en de koolstofhandafdruk: een nieuwe koers voor overheidsopdrachten om de vraag naar en de ontwikkeling van duurzame nieuwe producten en diensten te versnellen, open gegevens om problemen te analyseren en klimaatvriendelijke oplossingen te ontwikkelen, crowdsourcing om innovatie- en start-upplatforms te creëren en netwerken om nieuwe concepten en oplossingen ter bevordering van duurzaamheid te ontwikkelen en te verspreiden.

Koolstofbeprijzing — Een integraal onderdeel van de groene transitie

30. Zowel de publieke als de particuliere sector moeten bij hun aanbestedingen meer naar de behoeften kijken, om overschotten te voorkomen en vervolgens met duurzame producten en diensten in de werkelijke behoeften te voorzien.

31. Het CvdR dringt er bij de Commissie op aan extra aandacht te besteden aan een doeltreffend CO₂-beprijzings-systeem, aangezien dit een van de meest efficiënte maatregelen ter bestrijding van de klimaatverandering is. Om de benodigde investeringen aan te trekken, moet de prijs van CO₂ voorspelbaar zijn, op een passend niveau liggen en rekening houden met de reële kosten van schade door CO₂-emissies, zodat energie- en andere bedrijven worden aangemoedigd in klimaatvriendelijke oplossingen te investeren.

32. Het CO₂-beprijzingsstelsel zal waarschijnlijk een mechanisme voor koolstofcorrectie aan de grens omvatten om een internationaal gelijk speelveld tot stand te brengen; om te voorkomen dat landen gratis meeliften moet dit mechanisme transparant zijn.

33. Het CvdR pleit voor solide marktprikkels om de ontwikkeling van nieuwe koolstofputten en de duurzame vervanging van materiaal met een hoge koolstofvoetafdruk door materiaal met een lage koolstofvoetafdruk aan te moedigen. Onderzoek, ontwikkeling en innovatie moeten worden gesteund om nieuwe CO₂-reductietechnologieën en meetmethoden te ontwikkelen.

34. Het CvdR pleit voor een combinatie van passende marktmechanismen, belastingen, financieringsmaatregelen, wettelijke bepalingen en vrijwillige overheidstoezeggingen om klimaatveranderingsinvesteringen aan te trekken voor de niet-ETS-sector, teneinde op kosteneffectieve wijze emissiereducties te realiseren.

35. Ook pleit het voor verdere verbeteringen van het emissiehandelssysteem (ETS), met name op het gebied van verwarming, koeling, landgebruik, vervoer en bosbouw (LULUCF). Bij het nemen van de systemische stappen voor de ontwikkeling van het ETS moeten de nationale energie- en klimaatbelastingen worden geïntegreerd in het wereldwijde ETS-systeem.

36. Het CvdR is ervan overtuigd dat nog sneller doeltreffende maatregelen moeten worden genomen om geleidelijk een einde te maken aan directe en indirecte subsidies voor fossiele brandstoffen — zoals de bestaande belastingvrijstellingen voor vliegtuigbrandstof — en daadwerkelijk een gelijk speelveld voor hernieuwbare energie tot stand te brengen. Zij zullen ook een gedragsverandering bevorderen en de middelen genereren die nodig zijn om een rechtvaardige transitie te ondersteunen.

37. De EU moet een krachtige leidersrol in de wereld op zich nemen om ten laatste vóór 2030 de noodzakelijke systemen voor CO₂-beprijzing en -budgettering te ontwikkelen en om met haar mondiale handelspartners over soortgelijke elementen te onderhandelen.

Financiële steun voor de aanpak van klimaatverandering

38. Het CvdR erkent dat er enorme initiële investeringsbehoeften zijn, waaronder energiegerelateerde investeringen, die volgens de Europese Commissie alleen al in de periode 2021-2030 naar schatting 350 miljard EUR per jaar méér zullen bedragen dan in het vorige decennium⁽²⁾. Het CvdR benadrukt het cruciale belang van partnerschappen, waarbij de overheidsmiddelen vooral moeten worden ingezet om het tempo op te voeren.

39. Steden en regio's moeten worden geholpen bij het vinden van de juiste combinatie van publieke en particuliere middelen voor aanpassingsmaatregelen, afkomstig uit internationale, Europese, nationale en lokale bronnen. De bureaucratische rompslomp moet worden teruggedrongen en de toegang tot EU-financiering moet worden vereenvoudigd.

40. De EU en andere actoren moeten manieren ontwikkelen om de potentiële impact van klimaatgerelateerde risico's op de overheidsfinanciën te meten, instrumenten en modellen voor klimaatstresstests te ontwikkelen, en in rapportage- en begrotingskaders rekening te houden met de klimaatverandering.

41. De nationale energiemix moet dringend worden bijgewerkt door nieuwe, geavanceerde technologieën te gebruiken om de doelstellingen van de EU-strategie voor het koolstofvrij maken van de economie zo goed mogelijk te helpen verwezenlijken en ten volle rekening te houden met en te profiteren van de bijdragen van "prosumenten", lokale energiegemeenschappen en nieuwe technologieën. Het CvdR benadrukt het belang van laag- en middenspanningsnetten en de noodzaak om het aandeel hernieuwbare energie in de basislastcapaciteit te verhogen, met name door opslag- en managementtechnologieën te ontwikkelen en energienetwerken uit te breiden om nieuwe kleinschalige producenten beter aan te sluiten op de laag- en middenspanningsnetten. Het roept de Commissie op ervoor te zorgen dat projecten op het gebied van slimme netwerken beter vertegenwoordigd zijn op de lijst van projecten van gemeenschappelijk belang binnen het nieuwe voorgestelde TEN-E-kader.

⁽²⁾ Een ambitieuzere klimaatdoelstelling voor Europa voor 2030, COM(2020) 562 final.

42. Het dichtn van de klimaatbeschermingskloof vereist een sterkere dialoog tussen beleidsmakers en hun belanghebbenden, met name het bedrijfsleven en investeerders, zoals verzekeraars en pensioenfondsen.

43. Het CvdR is ingenomen met de toezegging van de Europese Investeringsbank (EIB) om in de periode tot 2025 een steeds groter gedeelte van haar financiering uit te trekken voor klimaatactie, en juicht het toe dat de EIB een routekaart heeft ontwikkeld om uit te groeien tot een klimaatbank⁽³⁾. Het is tevens verheugd dat de EIB een systematische beoordeling van fysieke klimaatrisico's heeft ingevoerd, de Climate Risk Assessment (CRA).

De Europese waarnemingspost voor klimaat en gezondheid — Integratie van gezondheid in klimaatdoelstellingen

44. Het CvdR is ingenomen met de oprichting van een Europese waarnemingspost voor klimaat en gezondheid in het kader van Climate-ADAPT. Via deze waarnemingspost kunnen gegevens, instrumenten en deskundigheid worden gebundeld en met elkaar in verband worden gebracht om de effecten van klimaatverandering op de menselijke gezondheid te communiceren, te monitoren, te analyseren en te voorkomen, op basis van de "één gezondheid"-benadering. Wel is het wenselijk dat het toepassingsgebied wordt uitgebreid tot de gevolgen van verstedelijking en vergrijzing.

45. Het verzamelen van voorbeelden van beproefde goede praktijken moet worden voorgezet, en deze moeten voor het publiek toegankelijk en gemakkelijk doorzoekbaar worden gemaakt in een register op het Climate-ADAPT-portaal en/of de catalogus van benchmarks op de website van het Burgemeestersconvenant. De kennisoverdracht moet ook worden vergemakkelijkt door samenwerkingsprojecten tussen steden en door het vaststellen, bevorderen en financieren van geschikte peer-to-peer- en mentoractiviteiten.

Digitalisering, data en ruimtevaart

46. Het CvdR onderstreept het belang van innovatieve digitale technologieën, 5G-technologie, het internet der dingen, artificiële intelligentie en gegevensanalyse om de digitale en groene transformatie van steden en regio's te verbeteren. Vooral voor plattelandsgebieden is daarnaast ook een toereikende glasvezelvoorziening van belang.

47. Om succesvol te zijn moeten alle klimaatmaatregelen, met inbegrip van aanpassingsmaatregelen, gebaseerd zijn op de beste beschikbare kennis en innovatie. Alles valt of staat met de mate waarin de burgers zich erin kunnen vinden.

48. Het is zaak dat bij beoordelingen van risico's en gevaren in gemeenschappen gebruik wordt gemaakt van stelselmatige en integrale systemen voor preventieve informatie zoals Galileo en Copernicus, op basis van regionale en lokale dataminoplossingen en het gebruik van satellieten en sensoren met GIS-ondersteunde instrumenten om de kwetsbare punten in verband met verschillende klimaatgerelateerde risico's in kaart te brengen. Het CvdR spoort de lokale en regionale overheden aan om gebruik te maken van de Copernicus-diensten inzake klimaatverandering (C3S).

49. Wat betreft het vrijkomen van methaan en andere gassen die schadelijk zijn voor het klimaat verwacht het CvdR dat de informatie van op satellieten gebaseerde monitoringsystemen zoals Galileo en Copernicus zal worden gebruikt om de lekkages aan de hand van nationale, Europese en internationale maatregelen zo snel mogelijk te beëindigen.

50. Het CvdR dringt erop aan het beleid inzake klimaatadaptatie een meer regionale koers te geven, en is het eens met de adviesraad van de missie inzake "Aanpassing aan de klimaatverandering" dat er behoefte is aan geavanceerde klimaatgegevensdiensten die kunnen worden geleverd door Copernicus, Climate-ADAPT, het Kenniscentrum voor rampenrisicobeheer en andere instrumenten en bronnen, zoals aardobservatiesatellieten en in-situsensoren (met inbegrip van grondstations, sensoren in de lucht en sensoren op zee).

51. Er moet meer worden geïnvesteerd in ruimtevaarttechnologie om relevante informatie over klimaatgerelateerde risico's en passende aanpassingsmaatregelen te kunnen verstrekken, en er moet met de Commissie, het GCO en het EMA worden samengewerkt om deze informatie gemakkelijker beschikbaar te maken voor lokale en regionale overheden.

Missies van Horizon Europa

52. Het CvdR roept op tot een snellere aanpassing en uitvoering van de geplande Horizon Europa-missie inzake "Aanpassing aan de klimaatverandering" evenals andere missies — zodra deze zijn goedgekeurd — die relevant zijn voor aanpassing, onder meer met betrekking tot de gezondheid van de bodem, klimaatneutrale steden, en oceanen.

⁽³⁾ <https://www.eib.org/en/about/partners/cso/consultations/item/cb-roadmap-stakeholder-engagement.htm>

53. De twee klimaatmissies — “een klimaatbestendig Europa” en “100 klimaatneutrale steden tegen 2030” — zijn van cruciaal belang. Het CvdR roept gemeenschappen, steden en regio's die de volledige geografische, sociale en economische diversiteit van de Europese gebieden vertegenwoordigen op om samen te werken teneinde de klimaatneutraliteitsdoelstelling van de EU te realiseren.

54. Het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek (JRC) van de EU zou in samenwerking met het CvdR onderzoeks- en leeractiviteiten kunnen ontwikkelen en organiseren ter ondersteuning van de activiteiten van EU-missies in het kader van het “Science Meets Regions”-initiatief. Dit zou de impact van de missies vergroten en de bereikte resultaten zouden snel kunnen worden gedeeld met het oog op de toepassing ervan in heel Europa.

55. Het CvdR herhaalt zijn toezegging, overeenkomstig het door commissaris Gabriel ondertekende gezamenlijke actieplan, om de EU-missies samen met DG RTD uit te voeren. De EU-missies vergen een doeltreffend multilevel governance-systeem, regionale plaatsgebonden innovatie-ecosystemen en strategieën voor slimme specialisatie om hun doelstellingen te bereiken.

56. Het CvdR draagt bij aan de EU-missies via de actieve betrokkenheid van het lokale niveau en biedt ondersteuning voor de oprichting van EOR-hubs door zelf actief bij te dragen aan experimenten, snelle prototyping, testen, demonstratie en opschaling van de onderzoeks- en innovatieresultaten van de missies.

57. Het CvdR benadrukt het belang van de integratie van Horizon Europa, gezamenlijke demonstratie- en uitvoeringsinstrumenten, innovatie-initiatieven van publiek-private partnerschappen op lokaal niveau en multilevelgovernance-financieringsinstrumenten in de regionale strategieën voor slimme specialisatie.

58. Van cruciaal belang zijn ook de partnerschapscontracten tussen de EU en steden en regio's met een demonstratiefunctie in het kader van de missies inzake “Slimme steden” en “Aanpassing aan klimaatverandering”, om in heel Europa effect te sorteren, baanbrekende klimaatdoelstellingen te halen en grootschalige resultaten te boeken.

59. Voor klimaatgerelateerde missies zou de volgende driestappenbenadering kunnen worden gevolgd: 1) een open en interactief proces om regio's en steden op verschillende manieren bij de missie te betrekken; 2) deelname van het vereiste aantal pioniersgemeenschappen om de door de missie voorgestelde oplossingen in reële omstandigheden te testen; 3) overeenstemming bereiken over de bijdrage van de bij de demonstratie betrokken gemeenschappen aan de grootschalige toepassing van innovatieve oplossingen en aan de opschaling van de beste oplossingen om in heel Europa te worden gebruikt.

60. De missie inzake “Aanpassing aan klimaatverandering” en het Burgemeestersconvenant zouden kunnen samenwerken om zoveel mogelijk steden en regio's te betrekken bij de ontwikkeling van een goed begrip van, voorbereiding op en beheersing van klimaatrisico's. De CvdR-ambassadeurs van het convenant kunnen een actieve rol spelen in dit proces.

61. Het CvdR is een groot voorstander van de invoering van een beleidsondersteuningsfaciliteit die tot doel heeft rechtstreekse technische bijstand te verlenen bij de ontwikkeling en uitvoering van lokale en regionale aanpassingsstrategieën en -plannen. Dit instrument zou een aanpassingshelpdesk, praktische workshops en andere instrumenten moeten omvatten die in synergie met het Burgemeestersconvenant moeten worden gecreëerd, en het CvdR is bereid de opzet en uitvoering van deze faciliteit te ondersteunen.

Belangrijke partnerschappen en COP26

62. De COP26 van het UNFCCC is voor de EU de ideale gelegenheid om haar positie als voortrekker op het gebied van wereldwijde klimaatactie veilig te stellen. De voortdurende activiteiten en inzet van regio's en steden moeten tijdens de COP26 grote zichtbaarheid krijgen.

63. Het UNFCCC zou ervoor moeten zorgen dat er binnen de mondiale klimaatdiplomatie en -activiteiten meer aandacht en erkenning komt voor de subnationale overheden. Het zou hiervoor moeten samenwerken met internationale gemeenschappen en netwerkorganisaties, zoals ICLEI, Under2Coalition, Regions4, Climate Alliance en UCLG United Cities and Local Governments.

64. Het CvdR beveelt aan dat steden en regio's een grotere rol krijgen binnen het Climate-ADAPT-platform⁽⁴⁾ en wil zelf graag intensiever samenwerken, vooral met het Europees Milieuagentschap, de kennis- en innovatiegemeenschap voor klimaat van het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT) en het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek. Deze instanties zouden regelmatig updates moeten uitbrengen van de wetenschappelijke kennis en specifieke projecten op het gebied van klimaatverandering, klimaatgevolgen en kwetsbaarheid voor klimaatverandering in de belangrijkste biogeografische regio's in Europa.

(⁴) <https://climate-adapt.eea.europa.eu/>

65. Het CvdR roept de Commissie op de lidstaten met klem aan te bevelen om subnationale overheden te betrekken bij het opstellen van hun aanpassingsstrategieën en bij het bevorderen van de ontwikkeling van regionale en lokale strategieën, alsook van een regionale uitsplitsing van nationale strategieën. Het is bereid om daartoe klimaat- en energiedialogen op verschillende niveaus te organiseren.

Brussel, 1 juli 2021.

De voorzitter
van het Europees Comité van de Regio's
Apostolos TZITZIKOSTAS
